

๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒. นายเผ่าทอง ทองเจือ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๓. รองศาสตราจารย์ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔. นายไพฑูรย์ สว่างกมล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕. อธิบดีกรมราชทัณฑ์ พันตำรวจเอก ณรงค์ เศเวตนันท์	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายบริหาร นายอายุตย์ สินธพพันธุ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายปฏิบัติการ นายธวัชชัย ชัยวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล (ผู้แทน)	ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	ติดภารกิจ
๒. รองศาสตราจารย์อภิญา เวชยชัย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๓. ดร. นที จิตสว่าง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๔. นางวัลลี ธรรมโกสิทธิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล	รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ
๒. นางสาวเพลินใจ แต่เกษม	รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายพัฒนาพฤตินิสัย
๓. นายเกษมศานต์ บุญญจินดา นิลวงศ์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
๔. นายไพฑูรย์ มงคลหัตถ์	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
๕. นายทงศักดิ์ เกษตรธรรม	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม
๖. นางสาวสิริชัย เมืองมูลชัย	แทน ผู้อำนวยการกองพัฒนาพฤตินิสัย
๗. นางสาวคนธ์ เจษฎารักษ์	ผู้อำนวยการกองทัณฑปฏิบัติ
๘. นางสาวจุฑารัตน์ จินตกานนท์	ผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์
๙. นายมนตรี บุญนาค	ผู้อำนวยการกองทัณฑวิทยา
๑๐. นางนิชกมล ไตรรัตน์คุ้ม	ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรบุคคล
๑๑. นางสาวศิริรัตน์ โชติพิทยานนท์	ผู้อำนวยการกองบริหารการคลัง
๑๒. นายไพรัตน์ ขมิณฑกุล	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์
๑๓. นางฐิติพรรณ เพิ่มพูนศักดิ์	แทน หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน
๑๔. นางสาวปฐมมาลี ปัทมโรจน์	นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
๑๕. นายปรีชา เครือจันทร์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

๑๖.นางสาวสุภรภัค พยัคฆาคม	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๑๗.นายศรกายสิทธิ์ วรินทร์รา	เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน
๑๘.นางสาวศิริินภา นาคธน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑๙.นางสาวพัชรสุดา ชูติกุลัง	นักทันตวิทยาปฏิบัติการ
๒๐.นายชัยรัตน์ แก้วเทศ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๒๑.นางอภิญญา วณิชพันธ์ุ	นักทันตวิทยาชำนาญการพิเศษ
๒๒.นางสาวบุญเอิบ เข้มนังาน	ผู้ตรวจราชการกรมราชทัณฑ์
๒๓.นายวิรุณ เจริญเกียรติวงศ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
๒๔.นายโยธิน บุญญาสุนันท์	นักทันตวิทยาชำนาญการพิเศษ
๒๕.นายสัญญา เต่าหิม	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒๖.นายอนุทา สุตคำภา	นิติกรปฏิบัติการ
๒๗.นางสาวพรรณอร กิจพิทักษ์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
๒๘.นายมารุต ศูนย์ตรง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๒๙.นางสาวภาสุรีย์ ดวงประทีป	นักทันตวิทยาชำนาญการ
๓๐.นายภาณุวัฒน์ เนียมฤทธิ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๓๑.นายพลศักดิ์ บุญเกิด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓๒.นายไกรเดช รักถนอม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓๓.นายอนุชา ภูตะวัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๓๔.นางสาวนิชาภา กองทรัพย์โต	พนักงานจ้างเหมาบริการบันทึกข้อมูล
๓๕.นางสาวชลธิชา ละอองทอง	พนักงานจ้างเหมาบริการ
๓๖.นางสาวพรรัชลิล รีพรหม	นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มประชุม

เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ระเบียบวาระที่ ๑

เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการกล่าวเปิดการประชุมพร้อมขอขอบคุณคณะกรรมการราชทัณฑ์ที่ให้เกียรติเข้าร่วมประชุม และได้กล่าวถึงประเด็นงานราชทัณฑ์ที่สำคัญที่อยากให้กรรมการทุกท่าน ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะในวาระต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒

เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ารายงานการประชุมคณะกรรมการราชทัณฑ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งคณะกรรมการฯ เพื่อตรวจสอบ หากมีความประสงค์แก้ไขประการใด ขอให้แจ้งฝ่ายเลขานุการ ทั้งนี้ มีกรรมการ ๑ ท่านให้ความกรุณาแนะนำมีข้อแก้ไข ดังนี้

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ) ขอแก้ไข
รายงานการประชุม หน้า ๑๔ ข้อ ๔.๓ บรรทัดที่ ๓ (จากด้านล่าง) จากเดิม ผู้แทนสำนักอัยการสูงสุด แก้ไขเป็น
ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด

มติที่ประชุม เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการแก้ไขรายงานการประชุมตามที่กรรมการเสนอและรับรอง
รายงานการประชุมคณะกรรมการราชทัณฑ์ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรงค์ เสวตนันท์) กรรมการและเลขานุการ
รายงานการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ ดังนี้

๑. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิด
ห้องสมุดพร้อมปัญญา ในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ทักษสถานหญิงพิษณุโลก นับเป็นแห่งที่ ๒๑ ที่ได้จัดตั้ง
โครงการห้องสมุดพร้อมปัญญาภายในเรือนจำและทัณฑสถานในประเทศไทย ทั้งนี้ ในระหว่างที่มีการจัดระเบียบ
เรือนจำนั้นไม่อนุญาตให้นำสิ่งของเครื่องใช้อื่น ๆ รวมทั้งหนังสือ เข้าไปภายในเรือนนอน ซึ่งโดยปกติของเรือนจำ
ภายในเรือนนอนแบ่งเป็นห้อง ๆ ในแต่ละห้องบรรจุผู้ต้องขัง จำนวน ๓๐ - ๔๐ คน และจะใช้ผ้าปูนอนกับพื้น โดย
อาศัยผ้าสามผืน คือ ผ้าปู ผ้าห่ม และ ผ้าสำหรับหนุนแทนหมอน ซึ่งในช่วงการจัดระเบียบเรือนจำต้องนำสิ่งของ
ส่วนตัวต่าง ๆ ออกไป รวมถึงหนังสือด้วย เมื่อกรมราชทัณฑ์ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อย ทำให้สถานการณ์
ปัจจุบันไม่มีสิ่งของต้องห้าม เช่น โทรศัพท์และยาเสพติด กรมราชทัณฑ์ จึงมีคำสั่งอนุโลมให้สามารถนำหนังสือเข้า
ไปภายในเรือนนอนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือนจำหรือทัณฑสถานหญิงที่มีห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยอนุโลมให้
ผู้ต้องขังหญิงสามารถนำหนังสือเข้าไปอ่านในเรือนนอนได้ช่วงกลางคืน ในทัณฑสถานหญิง จำนวน ๘ แห่ง
ทั่วประเทศ สำหรับเรือนจำที่มีแดนหญิงที่อยู่ในเรือนจำชายเป็นหลัก ให้พิจารณาตามความเหมาะสมโดยจะอนุโลม
เฉพาะผู้ต้องขังหญิงก่อนในลำดับแรก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ
แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้มีโอกาสตามเสด็จจึงได้รับทราบจากผู้ต้องขังทั้งหญิงและชายได้มีความสนใจในการอ่าน
หนังสือมากขึ้น จากการสอบถามผู้ต้องขังหญิงจะชอบอ่านหนังสือประเภทนวนิยาย หนังสือประกอบอาชีพ และเรื่องที่เป็น
ความรู้ทั่วไป ส่วนผู้ต้องขังชายไม่มีความสนใจอะไรพิเศษ ให้มีการจัดหนังสือเพิ่มเติม และขอประกาศเชิญชวน
รวบรวมหนังสือเพื่อบริจาคเรือนจำ จำนวน ๑๔๒ แห่ง ที่ผ่านมามีคนนำหนังสือไปบริจาคที่โรงเรียนประถมศึกษา
ต่างจังหวัด โดยประมาณ กว่า ๓๐ แห่ง แต่ตอนนี้จะชะลอไว้เพื่อนำไปแบ่งให้ราชทัณฑ์ก่อนเดือนกันยายน ๒๕๖๑ มี
ความตั้งใจว่าเรือนจำ ๑๔๐ แห่ง จะได้รับหนังสือแต่ละ ๑๐ เล่ม รวมประมาณ ๑,๔๐๐ เล่ม จึงขอเชิญชวนบริจาคหนังสือ

ผู้แทนปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายปัญญา กางกรณ์)

ซักถามทำไมต้องเป็นผู้หญิงก่อน เหตุใดผู้ชายจึงยังไม่ได้ กรณีกรมราชทัณฑ์มีคำสั่งให้อนุโลมให้สามารถนำหนังสือ
เข้าไปภายในเรือนนอนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือนจำหรือทัณฑสถานหญิงที่มีห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยอนุโลมให้
ผู้ต้องขังหญิงสามารถนำหนังสือเข้าไปอ่านในเรือนนอนได้ช่วงกลางคืน ในทัณฑสถานหญิง จำนวน ๘ แห่ง
ทั่วประเทศ สำหรับเรือนจำที่มีแดนหญิงที่อยู่ในเรือนจำชายเป็นหลัก ให้พิจารณาตามความเหมาะสมโดยจะอนุโลม
เฉพาะผู้ต้องขังหญิงก่อนในลำดับแรก

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ก่อนที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเข้ามาบริหารประเทศ เรือนจำมีสภาพเป็นบ้านซ้อนบ้าน ชุมซ้อนชุม มีชมรม มีกลุ่มต่าง ๆ และมีการชุกซ้อนสิ่งของต้องห้ามไว้ภายในเรือนจำ เช่น โทรศัพท์มือถือ ได้มีการจัดระเบียบเรือนจำ โดยได้นำสิ่งของต้องห้าม ของใช้ส่วนตัวที่ไม่จำเป็นออกทั้งหมดรวมทั้งหนังสือด้วย ซึ่งเรือนจำในประเทศไทยจะ แตกต่างจากเรือนจำตามมาตรฐานสากล หรือเรือนจำในซีกโลกตะวันตก ซึ่งมีที่นอนผู้ต้องขัง ๑ - ๒ คน หรือมีเตียง ๒ ชั้น ในหนึ่งห้องมีผู้ต้องขังประมาณ ๔ คน แต่เรือนจำในประเทศไทยมีสภาพเหมือนโรงเรียนประจำ เรือนจำบาง แห่งผู้ต้องขังต้องนอนซ้อน ๆ กันเหมือนแข่งปลาทู เหมือนเล้าหมู เล้าไก่ เพราะฉะนั้นเมื่อได้มีการจัดระเบียบ เรือนจำและนำสิ่งของส่วนตัวที่ไม่จำเป็นออกหมดแล้ว และกำหนดให้ผู้ต้องขัง ๑ คน จะมีผ้าห่ม ๓ ผืน โดย ๑ ผืน ใช้ม้วนเป็นหมอน ๑ ผืนใช้ปูนอน ๑ ผืนใช้ห่ม เมื่อตื่นเข้ามาจะพับเรียงซ้อนกันไว้และมีป้ายชื่อของแต่ละคนติดไว้ ซึ่งจะง่ายต่อการตรวจสอบและตรวจค้นสิ่งของต้องห้าม ในปัจจุบันเป็นเรือนจำสีขาวหมดทุกแห่ง ไม่มียาเสพติด ไม่มีสิ่งของต้องห้าม ไม่มีโทรศัพท์ กรมราชทัณฑ์ยังยึดการปฏิบัติตามหลักการเดิมคือที่ได้มีการตรวจค้นโดยหน่วยงาน ภายนอก แล้วตรวจพบสิ่งของต้องห้ามจะพิจารณาใช้มาตรการทางการปกครองหรือดำเนินการทางวินัย ปัจจุบันผู้ต้องขังชายมีประมาณ ๓ แสนกว่าคน ผู้ต้องขังหญิงมีประมาณ ๔.๕ หมื่นคน ถ้าอนุโลมให้ผู้ต้องขังชาย นำหนังสือเข้าไปก็จะเป็นปัญหาทางการปกครอง และการควบคุมที่ค่อนข้างลำบาก จึงต้องใช้วิธีการทดลองโดย อนุโลมให้ผู้ต้องขังหญิงก่อนประมาณ ๓-๖ เดือน ถ้าไม่มีปัญหาก็จะอนุโลมยังกลุ่มผู้ต้องขังชาย ที่ประพฤติดี และขยายต่อไปตามลำดับความจำเป็น

๒. รายงานผลการรับเสด็จพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ทณฑสถานเกษตรและอุตสาหกรรมเขาพริก จ. นครราชสีมา โดยมีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง พร้อมด้วยข้าราชการ รับเสด็จพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โดยเสด็จเป็นองค์ประธานเปิดศูนย์ เรียนรู้เกษตรอุตสาหกรรม ณ เรือนจำเขาพริก จ.นครราชสีมา โดยที่นี้มีรูปแบบ คือ เครื่องเจริญโภคภัณฑ์มีข้อตกลง ว่าด้วยความร่วมมือกับ กองทุนกำลังใจในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ในการจัดตั้งและดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ สุกรขุน และพืช ให้แก่ทณฑสถาน เกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เพื่อใช้เป็นศูนย์เรียนรู้วิชาชีพทางการเกษตรให้กับผู้ต้องขังและ สามารถดูงานได้ด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ได้สอบถามเกี่ยวกับผลตอบแทนของผู้ต้องขัง นอกจากการได้มีส่วนร่วมในการฝึกงาน ฝึกอาชีพ

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ แจ้งว่า ผู้ต้องขังมีงานทำ และมีค่าตอบแทนแต่ก็ถือเป็นส่วนน้อย เพราะระบบเกษตรอุตสาหกรรมที่กรมราชทัณฑ์รับมา ตามพระราชดำริ มี ๒ ลักษณะ ลักษณะแรกคือ ที่เขากลิ้ง ที่เขาระกำ ที่เขาพลอง มีการเลี้ยงสัตว์ปลูกพืชที่สามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองในเชิงเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่ผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ เมื่อออกไปจะได้มีการหาเลี้ยงชีพด้วยการทำเกษตรแบบพอเพียง แต่ที่เขาพริกมีลักษณะเป็นเกษตรอุตสาหกรรม หรือเรียกกันว่า เกษตรพันธสัญญา ซึ่งกำลังมีการแก้กฎหมายอยู่ ซึ่งเป็นกลุ่มทุนใหญ่ในกิจการเลี้ยงสัตว์หรือการเกษตร เช่น เครื่องเจริญ โภคภัณฑ์จะมาทางด้านการลงทุน รับซื้อ และจัดจำหน่าย แม่พันธุ์ พ่อพันธุ์ เมล็ดพืชผัก อาหารเลี้ยงสัตว์ โดยผู้ที่เป็นเจ้าของที่จะลงแรงงาน ซึ่งเป็นโมเดลจำลอง เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษก็จะมีความรู้และประสบการณ์ในการทำเกษตร พันธสัญญา ปัญหาจะติดอยู่ที่จำนวนไม่มากนัก เพราะเมื่อเป็นระบบเกษตรอุตสาหกรรมปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ด้วย

อาหารสมัยใหม่มีรางให้อาหารที่ใช้คนน้อย ในเมื่อใช้คนจำนวนน้อย จำนวนผู้ต้องขังที่จะได้ประโยชน์จะมีจำนวน หมุนเวียนเปลี่ยนไปก็จะมีจำนวนไม่มากนัก ซึ่งได้เป็นประโยชน์ในการใช้เป็นสถานที่ฝึกงานได้มากกว่า

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขาธิการ รายงานการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริและพระดำริ จำนวน ๕ โครงการหลัก ดังนี้

- โครงการห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการภายใน เรือนจำ/ทัณฑสถาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๓ แห่ง ประกอบด้วย เรือนจำกลางสมุทรปราการ เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก

- โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรอุตสาหกรรมเรือนจำเขาพริก สืบเนื่องมาจาก โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดความรู้และทักษะวิชาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งเป็นสถานที่ฝึกการทำงานด้านเกษตรกรรมให้แก่ผู้ต้องขัง และศึกษาดูงานของบุคคล

- โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้โครงการกำลังใจในพระดำริ โดยพัฒนา พื้นที่เรือนจำชั่วคราวนาร่องให้เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจร และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยกำหนดพื้นที่ในการดำเนินงานในเรือนจำชั่วคราว จำนวน ๕ แห่ง ประกอบด้วย ๑) เรือนจำชั่วคราวเขาระก้า สังกัดเรือนจำจังหวัดตราด ๒) เรือนจำชั่วคราวแค่น้อย สังกัดเรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ๓) เรือนจำชั่วคราวตอยราง สังกัดเรือนจำกลางเชียงราย ๔) เรือนจำชั่วคราวเขาพลอง สังกัดเรือนจำจังหวัดชัยนาท ๕) เรือนจำชั่วคราวโคกตาบัน สังกัดเรือนจำกลางสุรินทร์ โดยในปีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้เรือนจำชั่วคราวเขาระก้า สังกัดเรือนจำจังหวัดตราด เป็นพื้นที่ดำเนินการในการนำร่องพื้นที่แรกในการพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแบบครบวงจรและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ขอเข้าศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

- โครงการกำลังใจในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา (โครงการกำลังใจแม่และเด็ก) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมที่พร้อมจะเป็นกำลังใจ และให้โอกาสแก่ ผู้ที่แม่จะมีชีวิตที่เคยก้าวพลาดแต่ก็พร้อมจะเริ่มชีวิตใหม่เป็นคนดีของสังคม ทั้งนี้ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้ทรงมีพระกรุณาเสด็จไปทรงเป็นองค์ประธานเปิดโครงการกำลังใจฯ ณ เรือนจำจังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ อีกทั้งพระองค์ยังได้ประทานคำแนะนำในการพัฒนาและส่งเสริมในเรื่องของผู้ต้องขังที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขในเรือนจำ เพื่อให้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข เมื่อภายหลังพ้นโทษแล้ว รวมทั้งพัฒนา ชุมชนกาแลตาแป ให้เป็นบ้านกึ่งวิถี ทั้งนี้การพัฒนาชุมชนกาแลตาแป จังหวัดนราธิวาส จะเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยความดูแลของกรมคุมประพฤติ ผู้ที่เข้าพักอาศัยจะพักอาศัยได้ในระยะเวลาไม่เกิน ๖ เดือน และเมื่อเข้าอยู่ภายในบ้านกึ่งวิถีแล้วจะต้องได้รับการฝึกวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของท้องตลาด และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ภายในชุมชนโดยสำนักกิจการในพระดำริ และกรมคุมประพฤติจะขอรับการสนับสนุนทุนประกอบอาชีพจากสำนักงาน บปส. เพื่อให้ทุนแก่ผู้ถูกคุมประพฤติ ในส่วนของกรมราชทัณฑ์จะต้องดูแลในเรื่องของหลักสูตรโปรแกรมต่าง ๆ ที่จะให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ รวมถึงโปรแกรมที่จะใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้คุมประพฤติที่เข้าไปพักอาศัยภายในบ้านกึ่งวิถี พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ต้องขังที่จะคัดเลือกเข้าไปอยู่ในบ้านกึ่งวิถีจากกรณีการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ

- โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE เพื่อให้ผู้ต้องขังที่มีปัญหาหรือความต้องการความช่วยเหลือได้รับคำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครแกนนำที่ผ่านการอบรมและผู้ต้องขังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนผู้ต้องขังได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จากกิจกรรมสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ได้ขยายเครือข่ายการดำเนินงานไปยังเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เป็นหน่วยปฏิบัติ จำนวน ๑๔๒ แห่ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวลนัต) ได้ให้ความเห็นว่าเป็นโครงการเกษตรอุตสาหกรรมเรือนจำเขาพริก นั้นถือว่าเป็นโครงการที่ดี เพราะผู้ต้องขังจะได้มีความรู้ทางด้านการเกษตร แต่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่แต่เพื่อให้ผู้ต้องขังอื่นๆ ได้มีการเรียนรู้เห็นควรให้มีการกระจายไปให้ทั่วถึง

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการรายงานสถานการณ์ภารกิจงานในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งจัดทำขึ้นทุกวันโดยศูนย์ปฏิบัติการและติดตามสถานการณ์กรมราชทัณฑ์ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น ๓๖๗,๔๘๓ คน โดยประกอบด้วยนักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี เด็กและเยาวชนฝากขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ต้องกักกัน และผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ (ตาม พ.ร.บ. ฟันฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕)

๒. สถิติผู้ต้องขังในเรือนจำ (ยอดสะสมตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน) มีจำนวนผู้ต้องขังรับเข้า ๑๒๒,๕๕๖ คน และจำนวนผู้ต้องขังปล่อยออก ๑๒๓,๕๙๒ คน ซึ่งทำให้สัดส่วนการรับเข้าจะสะสมไปเรื่อย ๆ

๓. สถิติผู้ต้องขังเสียชีวิตรวมทั้งสิ้น ๕๘๓ คน แบ่งเป็น เสียชีวิตแบบผิดธรรมชาติ ๒๗ คน และเสียชีวิตจากการป่วย/โรคร้าย ๕๕๖ คน

๔. สถิติผู้ต้องขังป่วย (ยอดสะสมตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน) ส่งโรงพยาบาลจำนวน ๖๑,๕๐๙ คน

๕. สถิติผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ ยอดสะสมจำนวน ๑๔๑,๙๕๔ คน

๖. สถิติผู้ต้องขังต่างชาติรวม ๑๕,๖๖๙ คน เป็นชาย ร้อยละ ๘๒.๓๓ เป็นหญิง ร้อยละ ๑๗.๖๗ ทั้งนี้ คดีส่วนใหญ่เป็นคดียาเสพติดร้อยละ ๖๐.๗๘ โดย ๓ อันดับแรกของผู้ต้องขังต่างชาติที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานในประเทศไทย ได้แก่ สัญชาติพม่า จำนวน ๕,๓๑๖ คน สัญชาติลาว จำนวน ๓,๕๕๕ คน และสัญชาติกัมพูชา จำนวน ๒,๘๘๓ คน

๗. สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในภาพรวมพบว่า หลังจากได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำจะมีผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี คิดเป็น ร้อยละ ๑๔ - ๑๕ ภายในระยะเวลา ๒ ปี จะเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๒๕ และภายในระยะเวลา ๓ ปี จะเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๓๒ ในขณะที่สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวเฉพาะแบบการพักการลงโทษซึ่งจะเป็นกลุ่มผู้ต้องขังได้รับการคัดกรองก่อนที่จะปล่อยออกจากเรือนจำ จะมีสถิติที่ต่ำกว่า โดยพบว่าภายในระยะเวลา ๑ ปี จะมีอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ประมาณ ร้อยละ ๕ - ๖ และเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๙ - ๑๑ ภายในระยะเวลา ๒ ปี และ ร้อยละ ๑๓ - ๑๕ ภายในระยะเวลา ๓ ปี

๘. สถิตินักโทษประหารชีวิต รวมทั้งสิ้น ๕๒๐ คน แบ่งเป็นนักโทษเด็ดขาด จำนวน ๑๙๕ คน และผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี จำนวน ๓๒๕ คน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยังมีโทษประหารชีวิตอยู่ แต่ใช้วิธีการฉีดยาประหารชีวิตแทนการยิงเป้าโดยจะมีการดำเนินการประหารชีวิตที่เรือนจำกลางบางขวางแห่งเดียวเท่านั้น

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. อนุรักษ์ เศวตน์นันทน์) กรรมการและเลขานุการ รายงานผลความคืบหน้า ร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขณะนี้กรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการนำเสนอร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเพื่อกระทรวงยุติธรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนในการตรากฎหมายต่อไป

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. อนุรักษ์ เศวตน์นันทน์) กรรมการและเลขานุการ รายงานการเผยแพร่กิจกรรมชีวิตประจำวันความเป็นอยู่รวมทั้งภารกิจของผู้ต้องขังภายในเรือนจำให้สาธารณชนรับทราบ โดยกรมราชทัณฑ์ถูกมองว่าเป็นแดนสนธยามาหลายปี กรมราชทัณฑ์พยายามที่จะเปิดคุก ซึ่งจะส่งผลในเชิงป้องกัน คือมีปัญหาในลักษณะที่ว่าเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมา ถ้าเรือนจำมีลักษณะเป็นแดนสนธยาผู้คนจะเกิดความหวาดกลัว และผู้ต้องขังที่ฝึกงาน ฝึกอาชีพ พอพ้นโทษออกมาจะถูกตราว่าเป็นคนคุก ไม่สามารถที่จะสมัครงานหรือหางานทำได้ และตัวเลขอัตราการกระทำผิดซ้ำก็จะสูงขึ้น รัฐบาลมีนโยบายที่จะสร้างงานสร้างอาชีพ โดยจะเห็นว่ามีงานร่วมกับกระทรวงแรงงานในหลายมิติและหลายด้าน และประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในรูปแบบ วีดีทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำเว็บไซต์ศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (ศูนย์ CARE) เป็นต้น และได้นำเสนอวีดีทัศน์ให้ที่ประชุมรับทราบในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การบำบัดผู้ต้องขังคดียาเสพติด
๒. ภาพรวมเรือนจำ
๓. การฝึกวิชาชีพ
๔. การดูแลสงเคราะห์อนามัยผู้ต้องขัง
๕. เรือนจำโครงสร้างเบา หรือที่เรียกว่าการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขัง
๖. จัดตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวลนัต) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อที่จัดทำถือว่าดีมาก ควรที่จะนำเสนอสื่อดังกล่าวทางทีวี เช่น ข่าวตอนหกโมงเย็น อาจจะไม่ใช้ทั้งหมดทุกเรื่อง ซึ่งอาจจะใช้เวลาเรื่องละ ๓ - ๔ นาที

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. อนุรักษ์ เศวตน์นันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรมราชทัณฑ์ได้ส่งสื่อดังกล่าวให้รายการเดินหน้าประเทศไทย ช่องฟรีทีวี และจะส่งคลิปไปกรมประชาสัมพันธ์ โดยทางกรมราชทัณฑ์ก็ได้ประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของกรมฯ ทางโซเชียลมีเดีย โดยมีสถิติ คือ สื่อโทรทัศน์ ออกไป ๕๖ ครั้ง สื่อวิทยุ ๔ สถานีหลัก ๕๘ ครั้ง สื่อออนไลน์ ๖๒๙ ครั้ง เชิญสื่อมวลชนมาร่วมทำข่าวและอัดคลิปให้ไป ๕๘ ครั้ง ประชาสัมพันธ์ข่าวแจกสื่อมวลชน ๕๘ ครั้ง

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. อนุรักษ์ เศวตน์นันทน์) กรรมการและเลขานุการ รายงานการดำเนินการเพื่อเพิ่มเครือข่ายเข้ามาช่วยงานราชทัณฑ์ โดยมีการดำเนินการเพื่อเพิ่มเครือข่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ภาครัฐ ได้ร่วมกับ พล.ต.อ. อดุลย์ แสงสิงแก้ว

/รัฐมนตรีว่าการ...

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมการฝึกหัดอาชีพ โดยการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โดยตั้งเป้าจะฝึกอาชีพผู้ต้องขังจำนวน ๓๐,๐๐๐ คน ทั่วประเทศ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้เข้าไปในสถานประกอบการหลายๆ แห่ง เช่น จังหวัดปทุมธานี ที่มีการทำทองคำ แล้วมีรีดเป็นเส้นเป็นข้อ และนำไปให้ผู้ต้องขังประกอบในเรือนจำ เป็นเชิงสัญลักษณ์ว่าถ้าผู้ต้องขังพ้นโทษไปสามารถที่จะพัฒนาเป็นลูกจ้างที่ดีได้ และได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับกระทรวงศึกษาธิการ กศน. จัดการศึกษาให้ผู้ต้องขังโอกาส มีการจัดการศึกษาถึงหลักสูตรปริญญาโท กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีการทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) พัฒนาจัดการอาชีวศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งเรียน ปวช. ปวส. ก็ผ่านกันไปหลายพันคน มีการใช้กระบวนการลูกเสือโดยทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสำนักลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งกิจกรรมลูกเสือราชทัณฑ์ยังคงมีอยู่ เช่น ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้สนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาระบบเรือนจำ มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบาสิราวิทยาลัย รวมทั้ง เครือเจริญโภคภัณฑ์เข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงเรียนเชิงเกษตรอุตสาหกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการกล่าวว่า ความจริงมีผู้ประกอบการรายย่อยหลายรายที่เข้าร่วม อาทิ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพิษณุโลก และหลายๆ จังหวัด มีร้านที่ให้ความสนับสนุนเข้าร่วม เช่น ร้านเครื่องดื่ม กาแฟ ขนมต่าง ๆ และที่ต้องกล่าวถึงก็มีในกรณีของการสนับสนุนของนายแพทย์ประเสริฐ ปราสาททองโอสถ ผู้ให้การสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพคืนคนดีสู่สังคม จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้กรมราชทัณฑ์ เพื่อนำไปมอบเป็นเงินทุนประกอบอาชีพให้แก่ผู้พ้นโทษต่อไป โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์และช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่เคยก้าวพลาดในสังคมได้ประกอบอาชีพที่สุจริตเป็นพลเมืองดีของสังคม เพื่อให้โอกาสผู้ต้องขังกลับตนเป็นคนดี โดยมีผู้ต้องขังที่พ้นโทษที่อยากจะเป็นเจ้าของธุรกิจเล็ก ๆ น้อย ๆ ขอรับการสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพผ่านศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (ศูนย์ CARE) โดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาให้ และคอยติดตามหากเกิดปัญหาที่คอยให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ ศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (ศูนย์ CARE) ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสถานประกอบการต่าง ๆ ถ้ามีโอกาสขอเรียนเชิญคณะกรรมการราชทัณฑ์ประชุมนอกพื้นที่และเข้าเยี่ยมชมเรือนจำ เพื่อที่จะได้ให้คำแนะนำและจะเป็นการสร้างกำลังใจให้ด้วย

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการรายงานการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ รัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการราชทัณฑ์ ได้ให้ความเห็นชอบ และลงนามคำสั่งแต่งตั้ง ทั้งหมดแล้ว ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษ คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยลดวันต้องโทษจำคุก และคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดที่จะส่งออกไปทำงานสาธารณะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ ได้สอบถามกรณีพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ มีการปรับเปลี่ยนกติกาหรือไม่ หรือทำตามแนวทางเดิม

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ แจ้งว่า กรมราชทัณฑ์ยังคงดำเนินการโดยยึดแนวทางเดิม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา (รศ.ดร.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด) แนะนำว่า มีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ยกร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๑ ข้อ ๕ มาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่น และการกำหนดสถานที่อื่นเป็นสถานที่คุมขัง กล่าวถึง หลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไข ตามข้อ ๕ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการราชทัณฑ์ให้ความเห็นชอบ มีการทำเกณฑ์หรือยัง และเรื่องประโยชน์สาธารณะ อยู่ในหน้า ๖๔ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดสถานที่ในการคุมขัง ทำเกณฑ์หรือยังหรือว่าต้องสร้างเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ (ข้อ ๖) (ข้อ ๘)

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหลุ) ยังไม่ได้ดำเนินการ ต้องทำรายละเอียดขึ้นมา และต้องนำเข้าไปประชุมคณะกรรมการราชทัณฑ์เพื่อให้ความเห็นชอบ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ กล่าวว่าการสัมมนา ในหัวข้อ “ก้าวคิดคิดพลาด ให้โอกาสแก้ตัวใหม่” เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อแสวงหา มาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุกที่เหมาะสม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวลนัต และ รศ.ดร.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด ได้เข้าร่วมสัมมนาให้คำแนะนำ รวมทั้งเป็นวิทยากร ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น ผลการสัมมนา เชิญผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นมา โดยดูเทียบเคียงกับ ต่างประเทศ ซึ่งระบบของทั้งสองประเทศนั้นมีความคล้ายคลึงกัน คือใช้โทษจำคุกน้อยกว่าการลงโทษวิธีอื่น และมี เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการคุมความประพฤติ ก็เป็นมาตรการทางเลือกแทนการจำคุก โดยฝ่ายเลขานุการได้ข้อสรุปมาว่า มาตรการทางเลือกเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะมีประสิทธิภาพในการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ลดพฤติกรรมกรรมการกระทำที่ผิดกฎหมาย ลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทรัพยากรบุคคลของรัฐด้วย โดยในประเทศไทยนั้น มีโทษ ๕ สถานตามประมวลกฎหมายอาญา คือ ๑. ประหารชีวิต ๒. จำคุก ๓. กักขัง ๔. ปรับ ๕. ริบทรัพย์สิน ซึ่งพล.ต.อ.วันชัย ศรีนวลนัต พูดถึงความผิดใดเป็นความผิดแต่ไม่ได้เป็นความผิดชั่วร้ายในตัวเอง ควรจะใช้วิธีลงโทษทางปกครองมากกว่าไม่จำเป็นต้องนำเข้าเรือนจำทั้งหมด เมื่อกระทำผิดกฎหมายที่บอกว่าให้ทำ หรือไม่ให้ทำหรือการใช้โทษปรับซึ่งไม่ควรตายตัว เพราะฐานะของคนไม่เท่ากัน ควรปรับตามฐานะของผู้กระทำ ความผิดการใช้โทษทางเลือกหลังจากมีคำพิพากษา กล่าวคือ มาตรา ๘๘ ว.๒ ป.วิอาญา กำหนดสถานที่อื่นให้ใช้ในการขัง จำคุก หรือควบคุมผู้ต้องหา แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ได้ใช้ไม่มีสถานที่ดังกล่าว

ในอนาคตควรมีการนำผู้ต้องขังไปอยู่ในเรือนจำโครงสร้างเบา เพื่อฝึกงานฝึกอาชีพ เกี่ยวกับการเกษตร โครงการในพระราชดำริ ม. ๘๘/๒ ป.วิอาญา อาจนำไปประยุกต์ใช้ในการที่ท่านรัฐมนตรีจะ ประกาศกำหนดกฎกระทรวงให้สอดคล้อง ยกตัวอย่าง นิคมอุตสาหกรรม โรงงาน เป็นสถานที่คุมขัง เสมือนเป็น เรือนจำชั่วคราวแห่งหนึ่ง แล้วให้ผู้ต้องขังซึ่งจะรับโทษให้ห้วงสุดท้ายไปทำงาน โดยคัดเลือกผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นแบบกึ่งรับโทษจำคุกกึ่งฝึกงาน ออกไปทำงานและได้รับเงินเดือนค่าแรงขั้นต่ำ เมื่อพ้นโทษก็จะได้รับเงิน จำนวนหนึ่ง โดยเชื่อว่าโอกาสจะกระทำความผิดซ้ำก็จะน้อยลง และสถานประกอบการก็จะรับเข้าทำงานต่อ แต่อัตรา ความเสี่ยงในการหลบหนีก็จะมีมากขึ้น

ปลัดกระทรวงยุติธรรม (ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ) รองประธาน กรรมการ ได้ให้คำแนะนำว่ายังมีรูปแบบอีกหลายแบบ กรมราชทัณฑ์ต้องดูความสอดคล้องกับกรมคุมประพฤติ ด้วยโดยก่อนที่จะนำเข้าเรือนจำ อาจจะมีมาตรการทางเลือกอื่นบางส่วนอาจจะเป็นลักษณะบ้านกึ่งวิถี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวนนิต) รัฐธรรมนูญฉบับ ปัจจุบัน มาตรา ๗๗ วรรคสาม รัฐพึงกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ต้องดูว่าอะไรคือความผิดร้ายแรง สอดรับกับผลของการสัมมนา “ก้าวผิดคิดพลาด ให้โอกาสแก้ตัวใหม่” มาตรา ๒๐ ป.อาญา ถ้าความผิดไม่มีโทษทั้ง จำคุกและปรับด้วย ศาลจะลงโทษแต่จำคุกอย่างเดียวก็ได้ ซึ่งในทางกลับกันถ้าหากปรับหลักของกฎหมายตาม มาตรา ๒๐ ป.อาญา ให้สามารถลงโทษปรับอย่างเดียวก็ได้ ก็จะสามารถผ่อนคลายลงได้และเป็นการแก้ปัญหา นักโทษล้นคุก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ เห็นควรที่จะต้องพิจารณาฐานความผิดโทษทางอาญา ว่ามีความแตกต่างและเทียบเคียงกับต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา หรือญี่ปุ่นซึ่งมีจำนวนคดีที่เกิดขึ้นค่อนข้างสูงเป็นล้านคดีแต่ท้ายที่สุดแล้วมีการลงโทษจำคุกประมาณ สองหมื่นคดี ส่วนที่เหลือก็จะเป็นการลงโทษหรือใช้วิธีการอย่างอื่นหรือโทษทางเลือกแทนการจำคุก และเมื่อพ้น โทษแล้วก็จะมิชุมนคอยดูแลลักษณะคล้ายกับการดำเนินการบ้านกึ่งวิถีซึ่งมีสังคมจะช่วยกันดูแล ซึ่งใน กระบวนการจะให้ความสำคัญกับการดูแลทั้งกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อพ้นโทษออกไปแล้วก็มีวิธีการดูแล อย่างต่อเนื่องซึ่งก็จะคล้ายกับการดำเนินการของศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (ศูนย์ CARE) ทั้งนี้ ผล จากการสัมมนา “ก้าวผิดคิดพลาด ให้โอกาสแก้ตัวใหม่” ในฉบับเต็มจะมีรายละเอียดที่ต้องกลับไปช่วยกันพิจารณา ว่าจะทำอย่างไรที่จะให้เกิดการยอมรับที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ กล่าว ว่าในส่วนของรายงานผลการสัมมนา “ก้าวผิดคิดพลาด ให้โอกาสแก้ตัวใหม่” ขอความกรุณาให้คณะกรรมการ ราชทัณฑ์ทุกท่าน ทราบและมีมติที่ประชุมให้ศึกษาโดยละเอียดโดยหลายเรื่องเป็นเรื่องใหม่ และต้องประชุม พิจารณาเพิ่มเติมกันอีกเพื่อจะได้มติที่ประชุมของคณะกรรมการราชทัณฑ์เป็นที่อ้างอิงในการที่จะเชิญส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อที่จะให้ได้รายละเอียดแนวทางที่ชัดเจน และจะได้นำไปสู่การปฏิบัติ และจะได้นำข้อมูลแนวทางดังกล่าวเสนอคณะกรรมการราชทัณฑ์พิจารณาให้ความ เห็นชอบต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าว และต้องประสานให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยกันพิจารณา ทั้งนี้ สถานิติบัญญัติ แห่งชาติอยู่ระหว่างการพิจารณากฎหมายเสพติดซึ่งยังไม่มีเรื่องที่มาตราการทางเลือกแทนการจำคุกอยู่ในการ พิจารณากฎหมายดังกล่าว หากว่าสามารถดำเนินการให้ได้มาซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการกำหนด โทษในลักษณะความผิดที่เกิดขึ้น และการใช้มาตรการทางเลือกแทนการจำคุก จะได้นำเสนอไปยังสภานิติบัญญัติ แห่งชาติเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเสพติด ซึ่งในประเด็นต่าง ๆ ทั้งของเรื่องเจ้าหน้าที่ จำเลย และสังคม จะต้องทำให้มีความสมดุลกันทั้งสามส่วน ให้กรมราชทัณฑ์ไปดำเนินการจัดประชุมเพื่อให้ผลการ สัมมนาเกิดความสมบูรณ์มากขึ้นและขอให้เชิญคณะกรรมการราชทัณฑ์เข้าร่วมด้วย

/กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ...

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวนรัตน์) ได้ให้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการพิจารณาว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ กรมราชทัณฑ์อาจดำเนินการให้มีมาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่นนอกจากการควบคุม ชัง หรือจำคุกไว้ในเรือนจำ แต่มาตรการดังกล่าวต้องไม่ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงตลอดถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ซึ่งน่าจะมาดำเนินการเป็นเรื่องเร่งด่วนได้ ไม่ต้องไปรอกะบวนกรในการแก้ไขกฎหมายที่ต้องใช้ระยะเวลา ซึ่งการดำเนินการเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วจะพิจารณาออกมาเป็นกฎหมายกลาง ขอเสนอเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการพิจารณา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการกล่าวว่าในการดำเนินการตาม มาตรา ๖ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการใช้อำนาจในการไปเปลี่ยนแปลงกำหนดโทษที่ศาลได้พิจารณาแล้ว ทั้งนี้จะไปดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลไม่ได้ หากแต่จะเป็นการดำเนินการเพื่อพิจารณาปรับระดับของโทษ เช่น ลดวันต้องโทษ พักการลงโทษ เป็นต้น ยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องไปเปลี่ยนแปลงโทษทางอาญา

ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม (นายศุภกิจ แยมประชา) กล่าวว่า ในส่วนของศาลยุติธรรม เห็นว่าถ้าใช้ช่องทาง มาตรา ๖ พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้กรมราชทัณฑ์ลงโทษอย่างอื่นได้ การใช้มาตรการนี้ต้องใช้ต้นทุนความน่าเชื่อถือซึ่งต้องใช้ระยะเวลา โดยอาจจะต้องแก้กฎหมาย หากแต่ในส่วนของมาตรา ๘๙/๒ ป.วิอาญา สามารถใช้ได้เลยแต่ต้องผ่านศาลก่อน อาจจะยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้ มาตรา ๖ ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในส่วนของ มาตรา ๗๗ วรรค ๓ รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ทราบว่าคณะปฏิรูปประเทศก็อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการอยู่แล้ว

ในส่วนของศาลก็มีความพยายามที่จะให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการใช้มาตรการทางเลือกแทนการจำคุกมากขึ้น แต่เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าผู้พิพากษามีอิสระในการใช้ดุลพินิจของท่าน แต่หากว่ากรมราชทัณฑ์สามารถที่จะมีผลสะท้อนกลับให้ศาลเห็นได้ว่าเกิดปัญหาประการใดขึ้นบ้างในการควบคุมผู้ต้องชัง ก็จะเป็นการดีที่ศาลจะได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนว่า หากศาลไม่ใช้ดุลพินิจทางเลือกอื่นแทนการจำคุกให้มากขึ้น อาจจะเกิดผลกระทบอย่างไร ซึ่งจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะช่วยกันทำอย่างไรบ้าง หากแต่ในปัจจุบันศาลมองว่า ม. ๘๙/๒ ป.วิอาญา สามารถทำได้เลย

มติที่ประชุม เห็นชอบ ให้กรมราชทัณฑ์ไปศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม โดยให้จัดสัมมนาเพิ่มเติมโดยเชิญส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติม และขอให้เชิญคณะกรรมการราชทัณฑ์เข้าร่วมพิจารณา เพื่อที่จะให้ได้รายละเอียดแนวทางที่ชัดเจนและจะปฏิบัติได้นำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ กล่าวรายงาน การขออนุมัติหลักสูตร การอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๘ จำนวน ๓ หลักสูตร ดังนี้

๑. หลักสูตรข้าราชการบรรจุใหม่
๒. หลักสูตรเพื่อเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญข้าราชการราชทัณฑ์
๓. หลักสูตรพนักงานราชการและลูกจ้างของรัฐ

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายวิชาการ (นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล) กล่าวรายงานว่า ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำได้รับเงินเพิ่มพิเศษ ตามมาตรา ๓๘ พรบ.ข้าราชการพลเรือน ๒๕๕๑ โดยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง ๒ อัตรา คือ ถ้าทำงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขังตลอดเวลาจะได้รับ ๖,๕๐๐ บาท และทำงานไม่ได้ใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง แต่ทำบางเวลารวมแล้วไม่น้อยกว่า ๗๕ ชั่วโมง เช่นทำงานการเงิน แต่เข้าเวรกลางคืน หรือวันหยุด จะได้รับ ๓,๓๐๐ บาท ในส่วนนี้จะมีปัญหาคือไม่ยอมทำงานข้างนอกเพราะได้รับน้อยกว่า

โดยมาตรา ๑๘ กรมราชทัณฑ์ต้องจัดอบรมข้าราชการก่อนเข้าทำงาน เมื่อทำงานแล้ว ก็ต้องอบรมเพื่อเพิ่มทักษะความชำนาญ ตามหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ๓ หลักสูตร คือ ๑. หลักสูตรแรกรับ ๒. หลักสูตรเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญ หลักสูตรวิทยวิธีราชทัณฑ์ หลักสูตรครูฝึกเรือนจำ หลักสูตรหัวหน้าฝ่าย หลักสูตรพัศดี หลักสูตรนักศึกษาระดับสูง หลักสูตรนักบริหารงานราชทัณฑ์ ระดับสูง ๓. หลักสูตรพนักงานราชการและลูกจ้างภาครัฐ โดยปรับหลักสูตรให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

เมื่ออบรมหลักสูตรแรกเสร็จแล้ว จะอยู่ในช่วงของการทดลองราชการ โดยใน ๓ เดือนแรกเรียนทางไกลกับสำนักงาน กพ. โดยแนบผลของ กพ. เพื่อประเมินผลการทดลองราชการ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน (นายไพฑูรย์ สว่างกมล) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ขอบข่ายในแต่ละหลักสูตรนั้น ควรที่จะสอดแทรกเรื่องของการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการเป็นข้าราชการที่ดีเข้าไปด้วย

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ (นายไพรัตน์ ขมิณฑกุล) กล่าวว่า ในส่วนของเรื่องการปรับเปลี่ยนทัศนคตินั้นมีอยู่ในหมวดที่ ๑ ในเรื่องของการสร้างค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร การสร้างความภาคภูมิใจ ซึ่งในแนวทางปฏิบัติจะมีในวิชาการบรรยายอยู่แล้ว และชั่วโมงของการฝึกจะสอดแทรกเรื่องจรรยาบรรณเข้าไปด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ กล่าวว่า จะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ข้าราชการ ๔.๐ คือ คงไว้ซึ่งหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เช่น มีการลดขั้นตอนการทำงาน , การประหยัดการใช้กระดาษ , เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน, ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางภริมา ศรีประเสริฐ) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในหมวดวิชาความรู้และความจำเป็นในการปฏิบัติราชการ เช่นความรู้กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง และ

/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง...

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคิดว่าด้วยสิทธิ การมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่พอเพียง และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตามหลักสหประชาชาติ นั้นน่าจะรวมไว้ในหลักสูตรในการอบรมด้วย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา (รศ.ดร.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในหลักสูตรหัวหน้าฝ่ายนั้น ไม่ได้บรรจุในเรื่องของประมวลจริยธรรมข้าราชการราชทัณฑ์ และจรรยาบรรณวิชาชีพจึงมีความเห็นให้นำเข้าไปด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบหลักสูตรที่ได้นำเสนอในที่ประชุม และขอให้กรมราชทัณฑ์ไปพิจารณาเพิ่มเติมรายละเอียดให้ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการราชทัณฑ์ได้กรุณาให้คำแนะนำ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ. ณรัชต์ เศวตนันทน์) กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้มีการศึกษาดูงานโครงการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Private Finance Initiatives PFI) ในเรือนจำประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๕- ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ข้อดีคือ ประหยัดงบประมาณภาครัฐ เพราะเอกชนจะดำเนินการในพื้นที่ภาครัฐ และลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีการตรวจสอบรับประกันตลอดอายุสัญญา ยกตัวอย่างคือ ในประเทศญี่ปุ่น ให้เรือนจำสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนในท้องถิ่นได้ ในขณะที่ประเทศเราเรือนจำจะอยู่ในกลางพื้นที่เมืองก็ได้รับการร้องขอให้ย้ายออก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ความสวยงาม ส่วนมากจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ข้อดีคือป้องกันการหลบหนี การที่ไม่เข้าไปอยู่ปนกับพี่น้องประชาชนให้เกิดความหวาดกลัว ข้อเสียคือ ญาติจะมาเยี่ยมค่อนข้างลำบาก เช่น เรือนจำจังหวัดชลบุรี ย้ายไปอยู่ที่ อำเภอบ้านบึง เป็นต้น

ประเทศญี่ปุ่นใช้บริษัทที่มีชื่อเสียง เข้ามาโดยทางผู้บริหารขอให้มาช่วยลงทุนในเรื่องการก่อสร้างในที่ของรัฐ และทำสัญญาการบริหาร ๓ - ๕ ปี รัฐจะได้ประโยชน์มากในเรื่องนี้ เอกชนลงทุนก่อนและได้รับเงินตอบแทนจากภาครัฐ อาหาร การรักษาพยาบาล การดูแลสนับสนุน เอกชนเป็นผู้ดูแลทั้งหมด รัฐเพียงกำหนดรูปแบบให้

ระบบความปลอดภัยก็จะมีระบบติดตามตำแหน่งผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังทุกคนจะมีบัตรประจำตัวอัจฉริยะไร้สาย ติดที่หน้าอกเสื้อทำให้เจ้าหน้าที่ทราบตำแหน่งของผู้ต้องขังได้ มีระบบโดรนตรวจตราการใช้หุ่นยนต์ในการขนส่งอาหาร

จากการที่ได้ไปศึกษาดูงาน นับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และได้นำเสนอให้คณะกรรมการได้รับทราบ ส่วนใดที่จะใช้พัฒนาได้ก็จะดำเนินการเพื่อให้เป็นในรูปแบบสมัยใหม่ แต่คิดว่าคงจะต้องแก้กฎหมายอีกหลายฉบับ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ (พล.ต.อ.วันชัย ศรีนวลนัต) เห็นด้วย นำที่จะนำมาทำเป็นโครงการนำร่องโดยอาจจะทดลองใช้กับผู้ต้องขังที่เป็นผู้หญิงก่อน แล้วค่อยขยายต่อไป โดยนำกฎหมายราชทัณฑ์ ม. ๖ เป็นตัวตั้ง ในคดียาเสพติด ซึ่งถือเป็นความผิดเฉพาะ ถ้าแยกนักโทษไว้เฉพาะจะเป็นการแบ่งเบาภาระคดีผู้ต้องโทษได้เยอะ

/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง...

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการ
กล่าวขอบคุณคณะกรรมการราชทัณฑ์ทุกท่าน

มติที่ประชุม รับทราบ

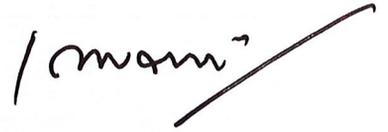
เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นายอนุชา ภูตะวัน)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ผู้จดยางงานการประชุม

(นายเกษมศานต์ บุญญจินดา นิลวงศ์)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

